

Spørgsmål 12:

Hvilke er de statsfinansielle konsekvenser af vedtagelsen af de (af socialdemokratiet) foreslåede ændringsforslag?

Svar:

Da ændringsforslaget på flere væsentlige punkter forekommer uklart og tilsyneladende modstridende, vil det ikke umiddelbart være muligt at fremkomme med et endeligt skøn over de statsfinansielle konsekvenser af forslaget.

Således er det uklart, præcis hvilken lånekonstruktion der ligger til grund for ændringsforslaget. Endvidere er der tale om indførelse af en helt ny obligationstype med ukendt amortisationsforløb.

Om ændringsforslaget i øvrigt bemærkes, at der herved tilsyneladende forudsættes udstedelse af en type pantebreve, der indestår uanset ændringer i vilkårene i forbindelse med refinansieringen. Dette forekommer unødvendigt, hvis formålet alene er at sikre refinansieringslånet den hidtidige plads i prioritetsrækken.

Det fremgår ikke af lovforslaget og bemærkningerne, om der ved indførelsen af denne type pantebreve skal søges opnået andre formål.

Hertil kommer som tidligere anført, at det vil være vanskeligt at administrere bestemmelserne om stående låns forfald ved væsentlige produktionsindskrænkninger. Bestemmelsen synes at ramme gruppen af lidt ældre landmænd, der måtte ønske at nedtrappe produktionen.

Af ændringsforslaget fremgår endvidere, formentlig for at sikre størst mulig parallelitet mellem de foreslåede jordbrugslån og de hidtil kendte indekslånetyper, at lånene ikke skal kunne indfries kontant til pari. En sådan konstruktion vil i forbindelse med »tynde« obligationsserier kunne bringe en låntager i en vanskelig situation, både i forbindelse med et ønske om indfrielse af lånet og ved tvungen refinansiering efter forslaget.

Ændringsforslaget mangler bestemmelser om de fælles obligationers løbetid og amortisering.

Forslaget bygger fortsat på enhedsprioritering, hvilket som omtalt i tidligere besvarelser vil kunne medføre uhensigtsmæssige konsekvenser, samtidig med at enhedspriorite-

ring ikke er en nødvendig forudsætning for indførelsen af de foreslåede lånetyper.

Generelt bemærkes, at der vil være behov for en lovteknisk bearbejdning af det stillede ændringsforslag, forinden dette på en hensigtsmæssig måde kan indarbejdes i den gældende lovgivning.

Med de forbehold, der følger af de forudgående kommentarer til ændringsforslaget, kan de statsfinansielle konsekvenser af vedtagelsen af ændringsforslaget opgøres på følgende måde:

Under forudsætning af en 5 pct.s årlig stigning i nettoprisindekset vil det statslige tilskud (afdragsbidrag) til de foreslåede jordbrugslån udgøre 15 mill. kr. i det første år pr. mia lånebeløb. Dette tilskud vil – målt i juli priser – blive reduceret en smule over årene.

For det stående låns vedkommende kan det anslås, at den samlede statslige udgift i faste priser ved 5 pct.s inflation vil udgøre ca. 350 mill. kr. over de første 30 år for hver milliard kroner i lån.

Hvis de særlige jordbrugslån bliver fritaget for realrenteafgift, vil der udover statens afdragstilskud blive tale om et provenutab, der i besvarelsen af udvalgets spørgsmål 4 ad B 59 er anslået til ca. 50 mill. kr. årligt for hver 1 milliard kr., som afgiftspligtige institutioner erhverver af de afgiftsfritagne obligationer.

Lånene bygger således på et meget betydeligt statsligt subsidium, og det synes i denne forbindelse overordentlig betænkeligt, at statstilskuddet i realiteten bevilges af realkreditinstitutterne i forbindelse med, at der gives tilskud om ydelse af de fremtidige jordbrugslån, uden at der er fastsat nærmere retningslinier for långivningen. Hertil kommer, at en konkurrence mellem institutterne, som følge af den foreslåede indeksprioritering, med eventuelt højere lånetilbud til følge direkte vil medføre øgede statsudgifter.

Under henvisning til den tidligere besvarelse af spørgsmål 7 skal det endelig anføres, at jo større elementet af statstilskud er i en låneordning, jo større vil sandsynligheden være for efterfølgende prisstigninger på de belånte ejendomme. Indførelsen af et statsligt afdragstilskud, der vil nedbringe ydelserne i hele lånets løbetid, må derfor påregnes at medføre en vis kapitalisering i tilfælde af ejerskifte.